

ТРИ ЖИТТЄДАЙНІ ЧИННИКИ ДЛЯ МЕНЕ ВІД АКАДЕМІКА Д.К. ЗЕРОВА

Маю щастя й безмежну приємність згадувати про те, що сприяло не лише моєму працевлаштуванню в системі Академії наук України, а й моїм першим науковим здобуткам в Інституті ботаніки імені М.Г. Холодного.

Першим вагомим чинником були публікації академіка Д.К. Зерова з питань розвитку рослинності на території України в четвертинному періоді за результатами палеоботанічних досліджень. Разом із працями В. Шафера, Г.В. Козія, А. Сьродоня та К. Берча вони стали засадничими для обґрунтування схеми формування в голоцені роз'єднаних областей природного поширення смереки європейської, осмислення географічних, морфологічних та екологічних особливостей сибірської та європейської смerek, пізнання внутрішньовидової структур і морфолого-географічних груп цих смerek. На основі цих досліджень були написані розділи докторської дисертації про біотичні властивості, природне поширення, внутрішньовидову структуру та обсяг виду *Picea abies* (L.) Karst., а також специфіку його використання в господарській практиці. Офіційний опонент дисертації доктор біологічних наук, професор А.А. Корчагін на захисті в Ботанічному інституті імені В.Л. Комарова (м. Ленінград) заявив, що лише цих матеріалів цілком достатньо для ухвалення рішення про здобуття вченого ступеня доктора біологічних наук.

Дякую Всевишньому за те, що вивів мене на цю плідну наукову стежку академіка Зерова.

Другим життєво важливим чинником було рішення Президії Академії наук УРСР щодо переведення мене з посади старшого наукового співробітника Інституту землеробства і тваринництва західних областей України старшим науковим співробітником Львівського природознавчого музею і Львівського відділу експериментальної екології та біогеоценології Інституту ботаніки АН УРСР. Головною перепорою у вирішенні цього питання став указ М.С. Хрущова про заборону переходу працівників із сільськогосподарського сектору в інші галузі. Майже півроку Президія Академії наук не могла розв'язати цього питання. На чотирьох засіданнях мої документи знімали з розгляду через нагадування управління кадрів про цей указ. Якимось, повертаючись з наукової конференції з Харкова, вирішив зупинитися в Києві й піти на прийом до президента Академії. Моя справа, певно,

Дмитро Костьович Зеров. Інститут ботаніки АН УРСР. 1971 рік

настільки набридла Президії та дирекції Інституту ботаніки, що мій трихвилинний візит до головного вченого секретаря Академії академіка Г.С. Писаренка закінчився його твердим словом: уважайте, що рішення Президії АН УРСР ухвалене, за кілька днів одержите письмове підтвердження. Через тиждень я почав свій, тепер уже 52-річний, похід науковими дорогами нашої Академії.

Третій особливо важливий чинник стосувався захисту моєї докторської дисертації. Після доповіді на Вченій раді Інституту ботаніки я звернувся до академіка Дмитра Костьовича Зерова із запитанням, де, на його думку, доречніше захищатися — в Києві чи у Ботанічному інституті імені В.Л. Комарова в Ленінграді. Відповідь була короткою: «Якщо бажаєш, щоби на захисті не було запитань та обговорення — захищай у Києві, а хочеш відчутти думку авторитетних фахівців і справжню дискусію — вези до Ленінграда». Захист відбувся в БІНі. На моє велике здивування, на автореферат надійшло понад 40 позитивних відгуків, їхня географія охоплювала простори від Владивостока до Ужгорода. Всі 34 члени Вченої ради підтримали ухвалу одноставно.

Повернувшись з Ленінграда, я щиро подякував Дмитрові Костьовичу за життєво важливу пораду і майже півстоліття зберігаю глибоку шану і щирі пам'ять про видатного вченого, славного патрона української наукової молоді — академіка Д.К. Зерова.

М.А. ГОЛУБЕЦЬ